

Yrkande
med instämmande av

Demokraterna
Kristdemokraterna

2025-04-17

12, EXF-2023-00644

Yrkande angående Förlängning av markanvisning för Ernst Rosén AB inom detaljplan för bostäder och förskola m.m. vid Skanstorget inom stadsdelen Haga

Förslag till beslut

I Exploateringsnämnden:

1. Exploateringsnämnden hemställer till kommunfullmäktige att ge sin mening om markanvändningen och om detaljplanearbete för bostäder och förskola vid Skanstorget enligt förslag i markanvisningen skall ske eller inte utifrån kommunfullmäktiges ambition att bevara kulturhistoriskt intressanta platser och bebyggelse samt utifrån framdriften av kommunal service i centrala Göteborg.

Yrkandet

Arbetet med hur Skanstorget skall utvecklas har pågått sedan 2000-talets början. Frågan om att exploatera ett torg är av strategisk betydelse bland annat dels då det innebär irreversibel privatisering av allmän yta som det inte finns så mycket av i stadsdelen, dels då byggande på ett allmänt torg inte är något som förekommit i Göteborg tidigare.

Vidare finns i centrala Göteborg ett akut behov av ytor för kommunal service (förskola och skola) som visat sig svårt att lösa på de tilltänkta platser i centrala Göteborg som fastighetskontoret har arbetat med och som exploateringsförvaltningen nu arbetar med. Det har lett till förslag på komplicerade (och sannolikt kostsamma) lösningar som till exempel förslag på skola och förskola klättrandes upp på Skansbergets södra sida. Skanstorget skulle kunna vara en bättre lösning för kommunal service än Skansberget.

Det måste också vara tydligt att stadens inställning är att lägga resurser på genomförande av denna utveckling och planering, som Länsstyrelsen i sitt förhandsbesked inte ansåg vara lämplig utan betyder en påtaglig skada för riksintresset för kulturmiljövård, för att åstadkomma 200 bostäder, underjordiskt garage och en förskola. Stadens försök att hantera detta misslyckades och länsstyrelsen gjorde bedömningen att även samrådsförslaget utgör påtaglig skada på riksintresset i sin nuvarande omfattning. Efter en paus har stadsbyggnadsnämnden nyligen givit stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att återuppta arbetet med detaljplanen. Demokraterna och Liberalerna röstade mot detta och reserverade sig mot beslutet.

Sannolikt behöver exploateringen nu minskas på grund av riksintresset för kulturmiljövård. Färre bostäder leder till försämrad exploateringsekonomi och svårigheter att som planerat ersätta de parkeringsplatser som idag finns på torget med en parkeringsanläggning under mark. Utgången av många års detaljplanearbete för byggande på Skanstorget är alltså fortfarande mycket osäker.

Kommunfullmäktige har beslutat om bevarandeprogrammet *"Kulturhistorisk bebyggelse i Göteborg, del 1"*. På sidan 211 anges *"Skanstorget används nu i huvudsak som parkeringsplats och har en rund plantering där saluhallen en gång låg. Torget domineras av Skansbergets dramatiska sluttning och Skansen Kronan med sin kraftfulla arkitektur. Raden med tvåvåningshus begränsar torget mot norr och utgör samtidigt entrén till Haga från detta håll."* Utifrån bland annat dessa beskrivningar kan Skanstorget anses utpekat som kulturhistoriskt värdefullt i sitt stadsbyggnadssammanhang av kommunfullmäktige.

I ett fall som detta där det är stor risk att exploateringsnämndens insatser blir onyttiggjorda genom att detaljplanen inte kommer kunna vinna laga kraft. Därför bör kommunfullmäktige höras avseende om markanvändningen och om fortsatt planering skall ske eller inte. Exploateringsförvaltningen avsätter resurser för att möjliggöra utvecklingen av marken och detaljplanearbetet drivs av stadsbyggnadsförvaltningen men omfattar bidrag från exploateringsförvaltningen och andra förvaltningar och bolag. Det är viktigt att staden har rätt prioritering avseende var resurser läggs utifrån kommunfullmäktiges mål och inriktningar.

Enligt 5 kap 22 § Kommunallagen får ärenden i fullmäktige väckas av en nämnd. Utifrån att Skanstorget nämns i den av kommunfullmäktige beslutande bevarandeprogrammet *Kulturhistorisk bebyggelse i Göteborg, del 1*, och utifrån att kommunfullmäktige tar beslut i strategiska detaljplaner och utifrån att markanvändningen av Skanstorget är av principiell och strategisk vikt är det lämpligt att kommunfullmäktige ger sin mening i frågan. Inte minst för att minimera risken för att resurser läggs på utveckling som kommunfullmäktige eller mark- och miljödomstolar sedan inte kommer att godkänna.

Göteborgs Stad har en historik av att gå in i komplicerade projekt med hög ekonomisk risk som fallit ut i ständigt ökade kostnader och dålig exploateringsekonomi. Skeppsbron, Masthugskajen, överdäckning av Götaleden i Gullbergsvass, Backaplan och portfölj Gamlestaden är exempel. Göteborgs Stads totala riskexponering i nu pågående och planerade investerings- och exploateringsprojekt har blivit omfattande. Ytterligare projekt med ekonomiska och genomförandemässiga risker bör värderas i ljuset av den totala riskexponeringen och den risk för kraftigt försämrade exploateringsekonomi som förvaltningen upprepat varnar för i delårs- och årsrapporter.